Advies voor burgemeester en wethouders

gemeente Staphorst

Afdeling: **Ontwikkeling & Beheer**	Behandelend ambtenaar: **mr. J.J. van den Berg**	Telefoonnummer: **(0522) 46 74 83**	Paraaf manager: Hulzebos, Johan	Registratienummer: **ADV/21 - 15501**
Afdeling:	Behandelend ambtenaar:	Telefoonnummer:		Zaaknummer: **Z35601**
Datum: **12 mei 2021**	Portefeuillehouder: **Wethouder ing. L. Mulder**	Paraaf jur. consulent: N.v.t.	Paraaf fin. consulent: Financieel consulent	Aantal bijlagen: **2**

Onderwerp:
rapportage evaluatie EPOS

Te behandelen in college B&W: 18-05-21
Beslissing college B&W:
1. Kennis te nemen van het rapport “Evaluatie EPOS” (april 2021).
2. In te stemmen met de in het rapport opgenomen Analyse, conclusies en aanbevelingen.
3. Het kernteam EPOS opdracht te geven de in het rapport opgenomen aanbevelingen nader uit te werken.
4. Af te zien van verdere besparingen op de formatieomvang binnen het team Ontwikkeling, de kosten op vangen door een verhoging van de leges en deze te verwerken in de zomernota.
5. Het rapport “Evaluatie EPOS” aan te bieden aan de raad.

Advies:
Advies:
1. Kennis nemen van het rapport “Evaluatie EPOS” (april 2021).
2. Instemmen met de in het rapport opgenomen Analyse, conclusies en aanbevelingen.
3. Het kernteam EPOS opdracht geven de in het rapport opgenomen aanbevelingen nader uit te werken.
4. Af zien van verdere besparingen op de formatieomvang binnen het team Ontwikkeling, de kosten op vangen door een verhoging van de leges en deze te verwerken in de zomernota.
5. Het rapport “Evaluatie EPOS” aan bieden aan de raad.

Bijlagen:
1. Rapport “Evaluatie EPOS” (april 2021)

	Besluit openbaar	Ja

Toelichting

Inleiding

In september 2016 is EPOS (Efficiënte Procesinrichting Omgevingsrecht Staphorst) geïntroduceerd. Met EPOS is invulling gegeven aan de raadsmotie van 5 november 2013 waarin de gemeenteraad het college oproept te kijken naar de ruimtelijke procedures. Ze gaf aan het volgende te willen weten: "*Verloopt de afhandeling van vergunningaanvragen, toezicht en handhaving, tot en met het opstellen van bestemmingsplannen doelmatig, doeltreffend, integraal, integer en naar tevredenheid van burgers, ondernemers en instellingen.*"
Na een periode van implementatie is EPOS op 1 januari 2019 de officiële wijze van werken geworden binnen het fysieke domein bij de gemeente Staphorst.
Aan de raad is toegezegd dat EPOS in de 1e helft van 2021 geëvalueerd wordt. Begin 2021 is door het kernteam EPOS een aanvang gemaakt met deze evaluatie.

Argumenten

1. *Het rapport geeft een compleet beeld van de evaluatie van EPOS.*

Het rapport geeft aan welke onderdelen van EPOS geëvalueerd zijn, hoe te werk is gegaan en wie er bij de evaluatie betrokken zijn.
In eerste instantie is over 2019 en 2020 een groot aantal kwantitatieve gegevens geïnventariseerd door middel van bureauonderzoek. Zo zijn per product de volgende data verzameld:

- aantallen producten die in die jaren zijn 'geproduceerd';
- de werkwijze, de stappen die moeten worden doorlopen om tot een product te komen;
- het aantal uren dat een ambtenaar nodig heeft voor die stappen.

Daarnaast is meer kwalitatief onderzoek gedaan door alle betrokken partijen te interviewen en meningen op te halen over de werking van de verschillende instrumenten. Tevens is een enquête uitgezet onder initiatiefnemers en de professionals.
De geïnventariseerde data en de meningen zijn afgezet tegen de uitgangspunten en de doelen van EPOS.

2. *De analyse, conclusies en aanbevelingen worden gedragen door het rapport.*

De evaluatie wijst uit dat de doelstellingen van EPOS in grote lijnen behaald worden en dat de betrokkenen in meerderheid tevreden zijn over de wijze waarop EPOS functioneert. Daarbij wordt wel aangetekend dat bepaalde processen / instrumenten op onderdelen kunnen, dan wel moeten worden verbeterd. Van moeten is bijvoorbeeld sprake bij het Arbitragesysteem, dat in de huidige vorm onvoldoende functioneert, hetgeen ten koste kan gaan van een zorgvuldige besluitvorming.
Daarnaast wordt via EPOS niet de (totaal) beoogde bezuiniging op de ambtelijke uren verwezenlijkt.
De Analyse en conclusies zijn goed onderbouwd in het rapport en de aanbevelingen richten zich op de verbeterpunten, die tijdens de evaluatie aan het licht zijn gekomen.

3.a. *Het is van belang om uitvoering te geven aan de Aanbevelingen om zo de gewenste verbeteringen te realiseren.*

Via de in het rapport opgenomen Aanbevelingen kunnen verbeteringen in het EPOS-proces doorgevoerd worden. In het rapport is een onderscheidt aangebracht tussen de grotere en kleinere aanbevelingen / aanpassingen. De kleinere aanbevelingen kunnen deels op de werkvloer doorgevoerd worden. De grotere aanbevelingen vergen veelal een bredere afweging, waarbij vaak diverse betrokken partijen en meerdere alternatieven afgewogen moeten worden. Deze laatste categorie aanpassingen zullen logischerwijze dan ook meer tijd vergen om door te voeren.

3.b. *Het kernteam EPOS is in staat de noodzakelijke stappen om te komen tot verbetering van EPOS aan te sturen.*

Sinds de invoering van EPOS buigt het kernteam EPOS zich periodiek over de voortang van EPOS. Het ligt dan ook voor de hand om het kernteam opdracht te geven de Aanbevelingen verder uit te werken.

Toelichting

4.a. Het verder inkrimpen van de formatieomvang is niet gewenst gezien de werkdruk binnen het fysieke domein.

Er is vooraf berekend dat EPOS op basis van de gehanteerde uitgangspunten een besparing op kan leveren van € 250.000. Bij de begroting van 2020 is dit bedrag gecorrigeerd naar € 200.000. Hiervan is inmiddels een besparing van € 100.000 gerealiseerd. De resterende besparing dient gerealiseerd te worden via het inkrimpen van de formatieomvang. Dit laatste wordt echter onwenselijk geacht.

De evaluatie wijst namelijk uit dat EPOS meer uren vraagt van de organisatie dan gepland. Dat heeft diverse oorzaken zoals:

- meer geleverde produkten (lees: meer aanvragen);
- geen bundelplannen als gevolg van discrepantie met de Omgevingswet;
- minder CPOS 2 aanvragen dan verwacht, en dus meer uren nodig voor de toetsing van initiatieven / plannen;
- meer dienstverlening aan initiatiefnemers (overleg over bijv. KGO/ erfinrichtingsplannen, mogelijkheid van 2e behandeling in de Omgevingskamer, meer sturing aan voorkant bij behandeling van complexe aanvragen zoals locatie Waanders)

Daarnaast heeft de afdeling te maken met extra werkdruk als gevolg van invoering van de Omgevingswet en het programma Energie en Klimaat.

4b. Verder inkrimpen heeft gevolgen voor de dienstverlening.

EPOS is mede ontwikkeld om te komen tot een betere dienstverlening aan de initiatiefnemers. De evaluatie wijst uit dat deze doelstelling in grote lijnen behaald wordt. Wel zijn verbeterpunten geconstateerd, waardoor de dienstverlening nog meer verbeterd kan worden. Om deze verbeteringen door te kunnen voeren is het van belang dat de huidige formatieomvang in takt blijft.

4.c. Afzien van verdere besparing wordt gecompenseerd door een verhoging van de leges.

Gezien de extra dienstverlening is het reëel om de leges voor de producten, die geleverd worden binnen EPOS, te verhogen met een gemiddelde van 15 tot 20 %. Op basis van het aantal producten dat het laatste jaar is geleverd zou dit een meer opbrengst zijn van ongeveer € 100.000.

5. De raad is direct betrokken bij het EPOS-traject.

De raad is betrokken geweest bij het opstellen en implementeren van EPOS, zowel door actief mee te denken bij het tot stand komen en inrichten van de processen / instrumenten als door het nemen van de noodzakelijke bestuurlijke besluiten. Daarnaast heeft de raad gevraagd om evaluatie van EPOS en heeft via de werkgroep RO voor input in het evaluatieproces gezorgd.

Kanttekeningen

Risico's

Financiën (subsidies, belastingen)

Op basis van argumenten 4.a. en 4.b. wordt voorgesteld af te zien van verdere EPOS besparingen op de formatieomvang binnen het team Ontwikkeling. Dit effect zal worden opgenomen in de zomernota 2021, waarbij voorgesteld wordt de resterende structurele bezuinigingsopgave van € 100.000 vanaf 2022 op de formatie te laten vervallen en dit te verwerken in de (personeels)begroting 2022.

Dit zal geen effect hebben op het begrotingssaldo, wanneer voldaan wordt aan de in argument 4.c. genoemde legesverhoging. Deze verhoogde bate, zal tevens worden opgenomen in de zomernota 2021. Waarbij voorgesteld wordt om de EPOS leges structureel te verhogen met € 100.000 in de begroting 2022.

Toelichting

Uitvoering
Het uitwerken van de Aanbevelingen door het kernteam geschiedt in het kader van de reguliere werkzaamheden. Mocht het noodzakelijk blijken te zijn dat deskundigheid van externen wordt ingewonnen, dan kunnen de kosten hiervan geboekt worden op het product “Omgevingsvergunning voor afwijking bouwplan” . Dit budget is o.a. bedoeld voor kosten EPOS en verwacht wordt dat deze post nog voldoende ruimte biedt om eventuele uitvoeringskosten te dekken.

Communicatie
De partijen die via een interview of anderzijds betrokken zijn geweest bij EPOS krijgen de beschikking over een exemplaar van het rapport EPOS. Het rapport wordt tevens geplaatst op de site van EPOS, zodat ook andere belangstellenden hiervan kennis kunnen nemen.

Raad
Het rapport EPOS wordt geagendeerd voor de informatieve raad van 1 juni a.s. Vervolgens kan het rapport behandeld worden door de raad in zijn vergadering van 8 juni 2021.